

Наставна јединица: Вулканизам и земљотреси (обрада)

Одгледајте час на РТС-у, прочитајте и научите лекцију из уџбеника на 47. страни. Потом препишите у школске свеске сажетак наставне јединице.

Не заборавите да прочитате одељак Шта смо научили и Занимљивости, као и да прочитате додатна објашњења уз слике.

Домаћи задатак: Одговорите на питања у школске свеске до следећег часа.

Сажетак наставне јединице:

Вулканизам-стврање, кретање и избијање магме на Земљину површину

Лава-магма која је изашла на Земљину површину

Магма-ужарена и тастава маса

Вулкан-купасто узвишење из кога избија лава, пепео, гасови

Елементи вулкана: кратер (отвор), гротло (вулкански канал), магматско огњиште (извориште магме), вулканска купа (основни облик у рељефу настао од нагомиланог материјала - лаве, пепела, комада стена око кратера)

Ерупција-избијање лаве, пепела, гасова, комада стена, водене паре

Подела вулкана: **активни** (стално или повремено имају ерупцију), **угашени и неактивни** (нису имали ерупције вековима, али постоји могућност да је имају)

Вулканска острва-Хавајска острва, Исланд, настали подводним ерупцијама, вулкани изнад морске површине

4 вулканске области на Земљи: Ватрени појас Пацифика, Средоземна, Атланска,

Источноафричка вулканска област

У Србији-угашене вулканске купе (Островица код насеља Рудник у Шумадији)

Земљотреси или трупсови нагла, краткотрајна и изненадна подрхтавања Земљине коре (тла)

Елементи земљотреса: хипоцентар (тачка у дубини Земљине коре у којој настаје потрес) и епицентар (тачка на Земљиној површине где се земљотрес најјаче осећа изнад хипоцентра)

Сеизмографи-инструменти који бележе податке о јачини, трајању и смеру земљотресних таласа

За мерење јачине земљотреса користе се **Меркалијева и Рихтерова скала**

Цунами-разоран талас велике брзине и висине који се јавља када земљотрес настане на дну мора

Домаћи задатак:

1. **Истражи помоћу карте света у атласу. Који је најпознатији вулкан у средоземној и источноафричкој вулканској области?**